

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Methodvs Expeditæ Confessionis Tum pro Confessarijs, tum pro Pœnitentibus

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1657

De dolore quoad substantiam, præsertim circa mortalia cap. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41773

LIBER I.

DE

DOLORE CORDIS.

CAPVT I.

De dolore, quoad substantiam,
præsertim circa mortalia.

§. I.

Quid sit Contritio, & Attritio.

Dolor ad pœnitentiæ
Sacramentum requi-
situs vel esse Contri-
tio potest, vel Attri-
tio, *a* etiam ut talis cognita. *b*
2 Contritio autem est dete-
statio peccati *c* propter Deum
summè dilectum cum proposito
non peccandi de cetero. Attritio
d est detestatio ejusdem pec-
cati,

a Conc.
Trid. sess.
14. c. 4.
b Suar.
disp. de
pœn. sect.
pr. n. 20.
Et Præ-
positus qui-
dem de pœ-
nie dub. 5.
n. 56. dicit
id esse mo-
raliter cer-
tum, & cō-
trariam
opinionem
nullā ha-
bere pro-
babilita-
tem.
c Conc.
Trid. sess.
14. c. 4.
d Ibid.

4 *Lib. I. Cap. I. §. 2.*

eati, saltem propter aliquod ex his tribus motivis, id est, vel propter timorem gehennæ; vel propter amorem gloriæ: vel propter turpitudinem ipsam peccati, animam commaculantis.

3 Dixi (saltem) nam de quodam quarto motivo dicitur infra mox, §. 4. Hæc est doloris natura. Ceterum pro nostro expediendæ Confessionis instituto, notentur sequentia.

§. 2.

An sit necessaria singulorum peccatorum memoria, vel eorum, quibus est Deus præponendus.

4 **N**on esse necessariam singulorum recordationem peccatorum est communis doctrina. Satis est igitur, ut ea in universum detesteris; nam singulorum expressio in oris Confessione,

a Laym

l. 5. tr 6.

c. 4. n. 4.

sefsione requiritur, non in cordis dolore.

¶ Unde quando advertis peccantem tuum valde alicui crimini addictum; ne inculces doloris actum circa illud peculiare peccatum, periculum enim suberit, ne illud ex animo detestetur, dum ejus specialis memoria refricatur; quod in universum, & simul cum aliis, detestandi difficultatem vel nullam sentiet, vel exiguam.

¶ Propter eandem fere rationem non est necesse, immo in infirmioribus conscientiis esset periculo satis obnoxium ad particularia, singulaque descendere, quæ Dei sunt amori postponenda: v.g. non oportet sic dicere; super divitias, super vitam, super honorem Deum diligo: satis enim est dicere super omnia Deum diligo, propter quem omnia peccata detestor, & execror.

a Lege
Bellarm.

De proposito non peccandi.

tr. 3. l. 2.

de pœn c. 6 7

§ 7. cont.

vegam.

b Vega in

Trid. l. 13.

c. 21. eam-

dem sent.

Reginal.

rom 1. l. 5.

de contrit.

ai esse pro

babilem §

idem Bon.

de pœn.

dis. 5. q. 5.

sect. pr.

pun. 8.

c De Lug.

de pœn

d. 14. sec. 5

§. 2.

Propositum explicitum de
cetero non peccandi, licet
laudabiliter addatur, & in sen-
tentia multorum necessario; a
at in probabili aliorum opinione
fatis est implicitum; b hoc est il-
lud, quod involvitur in ipso actu
detestationis, seu displicentiæ.
Nam qui ex corde dicit mihi pec-
catum displicet; implicitè in-
volvit se nolle amplius illud
committere. Nemo enim vult
committere, quod ipsi displicet.
s Adverte, quando dolor est
Attritio ex motivo turpitudinis
peculiaris alicujus peccati, v. g.
Luxuriæ; non satis esse propo-
situm implicitum in ejusmodi do-
lore concepto ex tali peculiari
motivo; sed debere tunc addi
propositum explicitum & de ce-
tero

vero non peccandi. Ratio est, quia in Confessione requiritur propositum nullum peccatum committendi: at in dolore concepto ex motivo particulari non involvitur, ne implicitè quidem, propositum non committendi alia peccata, in quibus tale motivum particulare non residet: ergo meritò tum debet vel superaddi explicitum, vel eliciatur alius actus doloris ex motivo universalis, quale est timor, gehennæ, amor gloriæ, & cetera.

9 Rursus adverte posse contingere, ut quis absolutè proponat se de cetero non peccaturum: timeat vero, immo certo sibi persuadeat, se propter fragilitatem iterum lapsurum, & tamen hic sufficienti proposito ad Sacramentum accedit. Nam ut Sylvester *d* rectè notavit, Velle *d* Sylv. V. ac proponere est actus voluntatis; existimare autem se relapsurum est actus intellectus. *Confessio. p. 9. 21.*

10 Denique adverte non esse satis propositum solum sine explicito dolore, sicuti diximus sufficere solum dolorem sine explicito proposito. Differentiæ ratio est, quia in proposito de futuro non includitur odium præteriti; posset enim quis sic sentire. Nolo in futurum occidere, complacet tamen semel occidisse: id quod non est in vero dolore. e

e *Idem*
De Lugo
ibid. n. 56

§. 4.

An timor mali temporalis possit esse motivum Attritionis.

11 **I**Nter motiva Attritionis, de quibus n. 4. diximus, licet aliqui non admittant aliud quartum, id est, timorem mali temporalis, atque adeo, qui peccata execraretur propter timorem infamiæ, carceris, ægritudinis, & similia, quæ propter peccata

peccata incurri solent, legitimum dolorem pro Sacramento Confessionis, per hos Doctores, non afferret, quia hujusmodi dolor naturalis est (ajunt) non autem supernaturalis, & prout oportet ad gratiam supernaturalem obtinendam; tamen in sententia probabilissima *a* etiam hoc motivum est sufficiens, si hujusmodi mala temporalia timeantur, ut à Deo inflictæ, seu infligenda, ut sic enim supernaturalem dolorem parere poterunt: concipi autem hujusmodi timor in hunc ferè modum potest. Detestor peccata quorum causa me Deus meritò febre, carcere, malisque similibus temporaneis affliget, conteretque. Notanter enim Concilium Tridentinum *b* cum ex timore concipi posse Attritionem docuit; non dixit pressè ex timore solum gehennæ, vel alterius pœnæ spiritualis, seu æternæ; sed addit

*a Regin.
Tom. 1. l. 5
de contrit.
n. 43*

*b Concil.
Trid. sess.
14. c. 4.*

10 *Lib. 1. Cap. 1. §. 5.*

in univēsum ex timore pœnarum: sic enim habet. Attritio, quæ vel ex turpitudinis peccati consideratione. vel ex gehennæ, & pœnarum metu communiter concipitur, &c.

§. 5.

*An actus amoris Dei sit sufficiens
dispositio pro Sacramento
Pœnitentiæ.*

12 **A**ctus amoris Dei solus, sine formali dolore peccatorum, licet in probabili sententia sit satis ad justificandum peccatorem extra Sacramentum, at ex communissima Theologorum sententia non est sufficiens dispositio ad Sacramentum pœnitentiæ; quia hic ex Conc. Trid. requiritur ut pars actus pœnitentiæ, id est, dolor, & delectatio; quæ simpliciter prolata intelliguntur de actu formali,

DOM

Lib 1. Cap. 1. §. 6. RE

non de æquivalenti, a qualis est actus amoris. Tamen si quis in suis Confessionibus ejusmodi actum solius dilectionis exhibuerit; ne scrupulosè sit de Confessionum nullitate sollicitus. Cum enim fieri moraliter non possit, ut is, qui suorum est memor peccatorum, dum amat Deum super omnia, non avertatur per detestationem à peccatis; jam satis habuisse necessarium dolorem erit practicè judicandum. *b* Vide quæ infra dicentur de virtuali dolore venialium c. 3. §. 1. a Suar. de
pœn d. 20.
sect. 4. n. 1.
Coninch
d. 4. dub. 5
n. 39.
Bonac d. 5
de Sas q. 3.
p. 2. n. 6.

§. 6.

Formula Contritionis & Attritionis.

13 **A**ctus Contritionis hic est. *a* De peccato, quia est Dei offensa, & injuriâ super omne id, quod me poenitere potest, a Fagun.
pr. Eccl. 1.
l. 2. c. 3.
n. 15.

A 6 test,

12 *Lib. 1. Cap. 1. §. 6.*
test, pœnitet ; & propono cum
divina gratia me amplius mor-
taliter non peccaturum.

Brevius & facilius.

14 Pœnitet me intimè de
meis peccatis propter Deum,
quem summè diligo , emenda-
tionemque propono in futurum.

*Brevius cum proposito im-
plicito b*

*b Ex De
Lugo de
pœn. d. 5.
sec. 1. &
aliis.*

15 Displicet mihi peccasse,
quia feci contra te, Deus meus
bone, quem ego toto corde amo.

*c Fagund.
pr. Eccl. 2.
l. 2. c. 3.
n. 15.*

16 Actus Attritionis est hu-
jusmodi c Pœnitet me de meis
peccatis, quia per illa Deus me
beatitudine privare potest, vel
multis malis temporalibus, vel
æternis affligere : vel quia per
illa Anima mea coram Dei ocu-
lis deturpatur: & propono emen-
dationem in futurum.

*d Ex do
Strina da-
ta n. 7.*

*Brevissimè cum proposito im-
plicito. d*

17 Mihi displicet peccasse pro-
pter mala, quæ Deus mihi im-
mittere;

Lib. 1. Cap. 2. §. 1. 13
mittere, vel bona, quibus me
privare potest.

C A P V T II.

De eodem dolore quoad
quasdam circum-
stantias.

§. 1.

De dolore quod non doleas.

Erne sufficiens dispositio ad hoc Sacramentum dolor, quem quis habet; quod non doleat de peccatis? Aliqui concedunt. *a* Sed Theologi communiter *b* merito negant, quia dolor debet esse de peccatis, non de negatione doloris: Adde tamen, pro praxi, in timoratis conscientiiis, quæque nullum actualem affectum ad peccatum habent, optare se dolere, vel dolere

a Sylvest. Navarr. Si cit. à Laym. mox cit. b Laym. n. 5. tr. 6. c. 4. n. 5. & Præpositus de peccatis dub. 3. n. 40.

A 7

lere